

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot)

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto lakiesitysluonnoksesta. Yhdistys toteaa seuraavaa:

Emme kannata lakimuutosesitystä. Esitämme valkoposkihanhien ja merimetsojen aiheuttamien vakavien vahinkojen ratkaisemista poikkeuslupakäytäntöjä kehittämällä ja parantamalla.

Lintujen aiheuttamien vakavien vahinkojen estäminen tulee vastaisuudessakin tehdä tapauskohtaiseen asiantuntijaharkintaan perustuvilla poikkeusluvilla, jolloin myös kansalaisilla on perustuslaissa turvattu oikeus vaikuttaa omaa ympäristöä koskeviin asioihin. Esitetyn muutoksen myötä tapauskohtainen harkinta ja kansalaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden mahdollisuus vaikuttaa häviäisi, mikä olisi huomattava oikeudellinen heikennys.

Päijät-Hämeessä valkoposkihanhet keskittyvät parhaille lintupelloille, joissa lepäilee ja ruokailee runsaasti muitakin lintuja, mm. kurkia, laulujoutsenia, kuoveja, tundrahamia sekä tundrametsähanhia. Tulviville pelloille kerääntyy hanhien lisäksi myös vesilintuja ja kahlaajia. Valkoposkihanhet muodostavat toisinaan vain pienen vähemmistön peltoalueen linnuista. Merimetsojen ei ole todettu Päijät-Hämeessä aiheuttaneen minkäänlaista vahinkoa kalastukselle, muille elinkeinoille tai vesistöjen virkistyskäytölle.

Valkoposkihanhen suojelutilanne olisi muutoksen jälkeen Suomen linnuista heikoin, koska sen ampuminen olisi ympäri vuoden sallittu laajasti peltoalueilta. Sen lisäksi, että esityksellä heikennettäisiin merimetsan ja valkoposkihanhen suojelutilannetta, heikentyisi myös muiden lintulajien tilanne, sillä ampumisesta aiheutuvasta häiriöstä kärsisivät kaikki lintulajit. Häiriö on erityisen haitallista keväällä, jolloin linnut valmistautuvat pesintään ja osa niistä jo pesii.

EU:n lintudirektiivi kieltää muun muassa kevätaikaisen tappamisen sekä häirinnän lintujen elinkierron kannalta tärkeillä alueilla, ja sallii poikkeukset vain, jos kyse on vakavista vahingoista, joiden estäminen ei ole muilla keinoilla mahdollista. Viranomaisilla on velvollisuus varmistaa, että tappaminen rajoittuu vain tällaisiin tilanteisiin. Esitys ei ole lintudirektiivin säädösten mukainen. Esitys sallisi tappamisen tilanteissa, joissa vakavaa vahinkoa tai riskiä vakavasta vahingosta ei tutkimusten mukaan ole. Vakavien vahinkojen estämiseksi tulisi ensisijaisesti käyttää vahinkoja ehkäiseviä ja lieventäviä keinoja, ei tappamista.

Lakimuutoksessa ei ole kyse vain kansallisesta linnustonsuojelun heikentämisestä. Pohjoisena maana, jonka linnuista valtaosa muuttaa, olemme riippuvaisia siitä, että kaikki maat noudattavat kansainvälisiä linnustonsuojeluperiaatteita, kuten lintudirektiivin säädöksiä. Jokainen lintudirektiivin säädöksistä piittaamaton toimi heikentää linnustonsuojelua Euroopassa ja asettaa uhan sille, että myös muut EU-maat tekevät lintudirektiivin vastaisia päätöksiä. Suomen tulee toimia hyvänä esimerkkinä ja noudattaa lintudirektiiviä.

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys esittää, että lakiesitystä muutetaan huomattavasti. On keskityttävä poikkeuslupakäytäntöjen tehostamiseen ja luovuttava yleisestä oikeudesta tappaa rauhoitettuja lajeja ilman tapauskohtaisia päätöksiä. Lisäksi pidämme välttämättömänä jatkaa ja kehittää toimintaa hanhien aiheuttamien maatalousvahinkojen lieventämiseksi.

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistyksen puolesta 11.5.2026

Esa Lammi
Suojeluvastaava